

Zatwierdzam

.....

Protokół nr 1/2016
z pierwszego posiedzenia grupy tematycznej ds. podejścia LEADER

Warszawa, 8 stycznia 2016 r.

W dniu 8 stycznia 2016 r. w siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie odbyło się pierwsze posiedzenie grupy tematycznej ds. podejścia LEADER. Zgodnie z uchwałą nr 4 Grupy Roboczej ds. KSOW z dnia 12 października 2015 r. w sprawie powołania grupy tematycznej do spraw podejścia LEADER (GTL), w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jednostki centralnej KSOW, regionalnych sieci LGD, samorządów województw, Krajowej Rady Izb Rolniczych, oraz Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, pełniące obowiązki sekretarza Grupy. Lista obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Posiedzenie otworzył Przewodniczący GTL Pan Witold Magryś - przedstawiciel Polskiej Sieci LGD – Federacji Regionalnych Sieci LGD, który przywitał uczestników spotkania oraz zaproszonych gości: Pana Ryszarda Zarudzkiego - Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Panią Justynę Adamską - Dyrektora Biura Pomocy Technicznej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Następnie zaproponował zmiany w porządku obrad posiedzenia, polegające na zmianie kolejności poszczególnych punktów programu w ten sposób, aby najpierw odbyła się autoprezentacja uczestników, a następnie wystąpienie podsekretarza stanu Pana Ryszarda Zarudzkiego. Dodatkowo w punkcie 8 porządku, w którym GTL miała przyjąć uchwałę w sprawie zaopiniowania projektu planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017, z uwagi na fakt, że plan ten nie został jeszcze przez resort przygotowany, zaproponował przyjęcie uchwały w sprawie uwagi rekomendacji dotyczących projektów operacji w ramach tego planu dla działania „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej”. Jednocześnie zapowiedział możliwość wysłuchania prezentacji 6 wnioskodawców, którzy przyjęli zaproszenie na posiedzenie i zgłoszenia przez GTL uwag i rekomendacji do przedstawionych projektów. Uwagi te byłyby następnie przedłożone Grupie Roboczej ds. KSOW, do której kompetencji należy akceptowanie Planu operacyjnego. W wyniku głosowania GTL jednomyślnie przyjęła proponowane zmiany w porządku obrad.

Posiedzenie przebiegało według następującego porządku obrad:

1. Otwarcie spotkania, powitanie Gości przez Przewodniczącego.
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad.
3. Autoprezentacja uczestników.

4. Wystąpienie Pana Ryszarda Zarudzkiego, Podsekretarza Stanu w MRiRW nt. wyzwań stojących przed podejściem LEADER/RLKS w okresie programowania 2014-2020. Dyskusja.
5. Przedstawienie, dyskusja i przyjęcie regulaminu prac grupy tematycznej ds. podejścia LEADER. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia regulaminu grupy tematycznej ds. podejścia LEADER.
6. Wybór zastępcy przewodniczącego.
7. Prezentacja propozycji operacji zgłoszonych do realizacji w Planie Operacyjnym KSOW na lata 2016-2017 w ramach działania „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej” jednostki centralnej KSOW.
8. Podjęcie uchwały w sprawie uwag i rekomendacji do projektów operacji dla działania „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej” w ramach Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017.
9. Przyjęcie harmonogramu prac grupy tematycznej ds. podejścia LEADER w roku 2016.
10. Wolne głosy i wnioski.
11. Podsumowanie i zakończenie posiedzenia.

Ad. 3. Na prośbę Przewodniczącego GTL każdy z uczestników pierwszego posiedzenia dokonał krótkiej autoprezentacji.

Ad 4. Przewodniczący GTL oddał głos Panu Ryszardowi Zarudzkiemu, Podsekretarzowi Stanu w MRiRW, który rozpoczął wystąpienie nt. wyzwań stojących przed podejściem LEADER/RLKS w okresie programowania 2014-2020. Na wstępie przybliżył zebrany to, czym się zajmuje obecnie MRiRW oraz zakres swoich obowiązków w resorcie. Przypomniał, że w dniu 19 listopada 2015 r. Pan Minister Krzysztof Jurgiel powierzył mu stanowisko Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jako swoje podstawowe kompetencje Pan Ryszard Zarudzki wymienił: nadzór nad Departamentem Rozwoju Obszarów Wiejskich, Departamentem Płatności Bezpośrednich oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w tym zadania wykonywane przez ponad 10 tys. osób pracujących w terenie i pracowników centrali ARiMR. Wiceminister dodał także, że jest odpowiedzialny za I i II filar Wspólnej Polityki Rolnej. Zaznaczył także, że jako podsekretarz stanu w MRiRW reprezentuje Rząd RP stąd też współpracę z GTL chciałby ustalić według pewnych zasad i wymagań, które obu stronom dadzą satysfakcję. GTL po rozpoznaniu całości zadań, jest dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi kluczową Grupą Tematyczną w okresie programowania 2014-2020, która jest łącznikiem pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie podejścia LEADER w Polsce - z jednej strony z Instytucją Zarządzającą, w drugiej strony z jednostkami wdrażającymi oraz – co najważniejsze – ze społecznościami lokalnymi, które są reprezentowane przez LGD. Wskazał na potrzebę ustalenia formuły prac GTL i określenia zasad współpracy pomiędzy GTL i innymi podmiotami KSOW oraz zaplanowania zadań do wykonania przez GTL w najbliższym czasie.

Kolejnym obszarem znajdującym się w kompetencjach Wiceministra Ryszarda Zarudzkiego jest Departament Strategii, Analiz i Rozwoju, który realizuje zadania Ministra dotyczące analiz wpływu reform Wspólnej Polityki Rolnej oraz zmian innych polityk UE na rolnictwo i obszary wiejskie, koordynacji realizacji strategii EUROPA 2020, nauki oraz doradztwa rolniczego, w tym także przegląd WPR, współpraca z zespołami KE, z innymi przedstawicielstwami, nadzór nad instytutami naukowymi i doradztwo rolnicze, które będzie reformowane w najbliższym czasie. W ramach działań tego departamentu znajdują się też inne bardzo ważne kwestie dla Polski, w szczególności negocjowanie na forum międzynarodowym różnorodnych kwestii dotyczących rolnictwa np. dyrektywy azotynowej czy umów handlowych w ramach negocjacji z WTO.

Kolejnym departamentem jest Departament Płatności Bezpośrednich, który realizuje zadania Ministra dotyczące płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego, niektórych zadań PROW 2004-2006, PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020, wymogów wzajemnej zgodności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz koordynacji zagadnień ochrony środowiska, w tym rolnictwo ekologiczne, programy rolno-środowiskowo-klimatyczne oraz programy rolno-środowiskowe, a także średniookresowy przegląd ONW.

Pod nadzorem Ryszarda Zarudzkiego jako Podsekretarza Stanu w MRiRW jest także Biuro Pomocy Technicznej, które wykonuje zadania związane z realizacją projektów-operacji pomocy technicznej w ramach PROW 2007-2013, PROW 2014-2020, zadania Instytucji Zarządzającej dla SPO 2004-2006, PROW 2007-2013, PROW 2014-2020 oraz Organu Zarządzającego PROW 2004-2006 w ramach pomocy technicznej. Być może brzmi to najmniej atrakcyjnie, ale jest bardzo potrzebne, co zapewne wszyscy zebrani mogą potwierdzić.

Wiceminister przypomniał także, że w ramach KSOW oprócz GTL funkcjonuje także grupa tematyczna ds. młodzieży i grupa tematyczna ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Ponadto zaznaczył, że należy ustalić zasady współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami działającymi w ramach KSOW. W działaniach GTL należy wypracowywać żywą formułę sieciowania, by wszyscy członkowie grupy mogli aktywnie uczestniczyć w pracach GTL i wypowiadać się na bieżące tematy. Harmonogram spotkań GTL powinien być adekwatny do potrzeb, nawet raz na kwartał. Ich program nie może ograniczać się do przekazywania informacji przez administrację, ale musi być żywą dyskusją wszystkich uczestników. Minister Zarudzki przypomniał zebranym, że trafił do resortu bezpośrednio z codziennej pracy w terenie, że wywodzi się ze środowiska wiejskiego, zna jego problemy a z drugiej strony reprezentuje obecnie stronę rządową („Jestem jakby szefem w firmie, w której kiedyś byłem pracownikiem”). Wyzwania związane z podejściem LEADER/RLKS muszą podjąć wszystkie strony zaangażowane w jego wdrażanie i stąd GTL jest bardzo dobrą platformą wymiany pomiędzy wszystkimi podmiotami. Zadeklarował wsparcie ze strony resortu, ale podkreślił także rolę GTL w poszukiwaniu dobrych rozwiązań oraz zaznaczył, że czeka na inicjatywę ze strony GTL. Wiceminister Zarudzki przedstawił również obustronne wyzwania stojące przed podejściem LEADER i zaapelował do reprezentantów o określenie oczekiwań wobec GTL, o wypowiadanie się na różne tematy i przedstawianie swoich spostrzeżeń, które będą brane pod uwagę przy dalszym usprawnianiu tego podejścia. Zwrócił uwagę na potrzebę ustalenia planu pracy GTL na najbliższy rok. Podkreślił także, że skoro

LEADER jest innowacyjnym podejściem na co dzień i próbą poszukiwania innowacyjnych metod rozwoju, to takie podejście powinna również stosować GTL w swojej pracy. Minister oczekuje inicjatyw ze strony GTLu.

Wiceminister Zarudzki – przechodząc do wyzwań dotyczących podejścia LEADER - stwierdził, iż muszą one nie tylko uwzględniać wymagania MRiRW, ale również oczekiwania pozostałych członków GTL. Nawiązał także do Polityki Spójności na obszarach wiejskich, gdzie LEADER mógłby pełnić rolę instytucjonalnego łącznika pomiędzy wszystkimi stronami, aby z regionalnych programów operacyjnych można było przekierowywać środki na obszary wiejskie (prowadzone są w tej sprawie rozmowy z Jerzym Kwiecińskim, Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Rozwoju). Podkreślił również, że znając uwarunkowania i trudności, m.in. sytuację w woj. pomorskim czy brak wprowadzenia instrumentu RLKS w wielu województwach, szukamy prostych rozwiązań i takiego przekierowania środków, by były one dostępne poprzez podejście LEADER. Strategie LGD stworzone według wypracowanych w ramach GTL zasad – zdaniem Podsekretarza Stanu – są strategiami na wyrost w ramach tych środków, które zostały na nie wstępnie przydzielone. W tej sytuacji należy poszukiwać pozytywnych stron i wziąć pod uwagę to, że LGD przygotowały tak dobre i ambitne strategie rozwoju, które wręcz zobowiązują do wsparcia z innych funduszy.

Patrząc na RLKS z perspektywy Brukseli – polskie rozwiązania są bardzo dobrze postrzegane m.in. dzięki uproszczeniu kosztów, zasadom premiowania czy projektom grantowym.

Następnie głos zabrała Pani Joanna Gierulska - Naczelnik Wydziału Rozwoju Terytorialnego, która wspomniała o pozytywnie przyjętej prezentacji w Brukseli dot. przyjętych w Polsce rozwiązań w zakresie wsparcia przygotowawczego i kosztów bieżących w formie uproszczonej. Podkreśliła również, że wykorzystanie kosztów uproszczonych zostało dotychczas wprowadzone w Europie w bardzo niewielkim stopniu, a Komisja Europejska stara się to rozwiązanie promować i wprowadzać zmiany - Polska jest traktowana jako prekursor tego tematu.

Pan Ryszard Zarudzki dodał, że w Polsce, w odróżnieniu od innych krajów europejskich, w ramach finansowania podejścia LEADER, jest włączone finansowanie publiczne. Podkreślił także, że Polska jest postrzegana jako innowator w wymianie wiedzy dotyczącej różnych funduszy, co nie funkcjonuje tak dobrze nawet na poziomie europejskim. Należy obecnie uważnie się przyglądać, jak są wdrażane rozporządzenia, głównie dotyczące RLKS i zadawać pytania, na ile jest potrzeba nowelizacji i w jakim zakresie, w jakiej procedurze? Jak wdrażana jest strategia? Gdzie są zatory i z których zapisów wynikają? Podkreślił, że w niego GTL powinna być takim ciałem, które pokaże Ministrowi, które rozporządzenia i kiedy powinny być zmieniane, a IZ to uwzględni w bieżących pracach i np. z odpowiednim wyprzedzeniem przygotowuje nowelizacje aktów prawnych. Pierwszym i kluczowym wyzwaniem stanie się zatem współpraca z GTL, oczywiście uwzględniając Komitet Monitorujący jako etap drugi, ale przede wszystkim merytoryczne konsultacje z GTL, gdzie jest spotkanie wszystkich zainteresowanych strony i konsultacje są najbardziej merytoryczne. Podkreślił także, że trzeba pozwolić na funkcjonowanie obecnych rozwiązań, obserwować procedurę i reagować w odpowiednim momencie, wprowadzać zmiany. Zmiany w prawie wymagają czasu.

Monitorowanie krajowych rozporządzeń ich funkcjonowania w praktyce – IZ reaguje na bieżąco i tworzone są szczegółowe rozwiązania jak np. dodatkowe wytyczne do LEADERa, które się ostatnio ukazały.

Kolejnym poruszonym problemem był raport Najwyższej Izby Kontroli nt. wdrażania LEADER w Polsce, w którym zwrócono uwagę na pewne problemy. Raport jest ogólnie dostępny. Wiceminister wspomniał, że kilka dni temu wpłynęło do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismo Rzecznika Praw Obywatelskich w związku ze wspomnianym raportem. IZ przygotowała odpowiedź i rozwiązania, z którymi warto się zapoznać. Zaznaczył, że błędy są po wszystkich stronach, a poważny problem tkwi też w relacjach pomiędzy IZ, urzędami marszałkowskimi i LGD i należy szukać rozwiązania tego problemu – co zrobić, żeby relacje się poprawiły, gdy ogniskową, na której problemy się skupiają, są urzędy marszałkowskie. Wyraził nadzieję, że na kolejnych posiedzeniach GTL przedstawiciele lokalnych grup działania poinformują go o rzeczywistej zmianie w relacjach pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w podejście LEADER. Zaznaczył również, że pracował przy wnioskach, przy ich ocenie także z zakresu podejścia LEADER i zna sytuację z własnej praktyki, z przeszłości, w tym urzędnicze podejście, wymogi, zalecenia także do tzw. małych projektów.

Trzecim i bardzo istotnym wyzwaniem, związanym z pytaniem o cele LEADER, jest realizacja przyjętych wskaźników. W PROW 2014-2020 zapisane są konkretne wskaźniki, np. miejsca pracy, zadania, środki do wydania. Minister zadeklarował, że nadzorując PROW będzie pilnował wskaźników i ich realizacji w określonym terminie. Pierwsze sprawdzanie przez KE będzie na dzień 31.12.2018 r., kiedy to muszą być przelane pieniądze i to jest bardzo istotne czy Polska otrzyma środki czy nie. To jest nasz wspólny cel abyśmy właściwie wydali fundusze.

Przewodniczący Magryś podziękował Panu Ministrowi za wystąpienie natomiast Pan Ryszard Zarudzki rozpoczął dyskusję i poprosił o pytania.

Pan Tomasz Piłat z LGD Stowarzyszenie „Południowa Warmia”, podkreślając optymizm w wypowiedzi Pana Ministra i fakt, że na większość nurtujących go pytań odpowiedzi zostały udzielone, zwrócił uwagę na sytuację LGR i wielofunduszowość tych grup. Zauważył też, że dużym problemem jest to, co się dzieje z Programem Operacyjnym Rybactwo i Morze i to, że Departament Rybołówstwa wyszedł z MRiRW do Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Nie wiadomo jak będzie się układała współpraca. Z drugiej zaś strony zostały złożone strategie LGD, które mają być ocenione. Patrząc od strony urzędów marszałkowskich, które będą dokonywały takiej oceny, to może być problem.

Pan Ryszard Zarudzki podziękował za poruszenie tej ważnej kwestii i bardzo aktualne pytanie, po czym zasugerował, że odpowie łącznie na kilka pytań.

Pan Marcin Świerczyński reprezentujący sieć SILESIAN LEADER NETWORK, nawiązując do podejścia oddolnego, samorządów i współpracy LGD z samorządami lokalnymi zaznaczył, że nowy okres programowania jego zdaniem najbardziej zbliża nas do idei LEADER, czyli idei inicjatywy i pracy oddolnej, wspierania trzeciego sektora, co jest bardzo ważne, bo za chwilę trzeci sektor przejmie większość zadań samorządów lokalnych (nie za rok, bo będzie

to proces pięcio- czy dziesięcioletni. My jako LGD tłumaczymy samorządowcom, że ograniczenia w stosunku do korzystania z tych funduszy przez samorząd lokalny, to nie jest coś złego, bo to jest szansa, żeby lokalne społeczności przejęły część zadań, które realizował dotąd samorząd lokalny. Natomiast ciągle się spotykamy z kontrargumentem, że skoro my (samorzady) płacimy składki do LGD to my musimy z tego korzystać. Chodzi o to, że informujemy samorzady jak to powinno funkcjonować, samorząd województwa np. woj. śląskiego też na ten temat z samorządami lokalnymi rozmawia, brakuje jednak takiej informacji z góry, czyli np. z MRiRW jakiejś kampanii informacyjnej dla samorządowców lokalnych, że ograniczanie ich roli w LGD nie jest czymś złym, bo to wpływa na rozwój lokalnej społeczności. Gdyby samorządowcy lokalni dostali taką informację z każdej strony, i od dołu, i z góry, współpraca między LGD i samorządem lokalnym inaczej by wyglądała.

Pan Ryszard Zarudzki odpowiedział, że jego komentarz będzie krótki do wypowiedzi Pana Marcina Świerzyńskiego – „sprawy niemożliwe załatwiamy od razu, na cuda trzeba trochę poczekać”, bo relacje LGD z samorządami lokalnymi to jest drugi obszar (pierwszy to współpraca z samorządami województw) i w tym przypadku należy budować pewien proces porozumienia, który wymaga czasu.

Głos zabrała Pani Elżbieta Siemiątkowska Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspominając, że w programie telewizyjnym „Agrolinia” wielokrotnie pojawiała się informacja, że największe pieniądze są obecnie w LEADERze i tam mają „startować” samorzady, a innych pieniędzy nie ma, a przecież to jest program mimo wszystko opiniotwórczy, który buduje nie tylko świadomość naszych włodarzy, ale też i świadomość mieszkańców. Podkreśliła fakt, że tego typu programy publicystyczne, które są w jakimś stopniu nadzorowane przez MRiRW, powinny podawać wiarygodne informacje.

Pan Ryszard Zarudzki poprosił o przesłanie linków do ww. programów oraz daty emisji programów, zawierających wspomniane informacje. Wspomniał także, że skończyła się „propaganda sukcesu i trzeba odczarować rzeczywistość”.

Następnie, odpowiadając na pierwsze zadane pytanie, wspomniał, że wczoraj odbyło się wewnętrzne spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, w tym z Dyrektorem Departamentu Rybołówstwa w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Panem Januszem Wroną, który będzie nadzorował sprawy związane z podziałem działań w obu ministerstwach. Pan Ryszard Zarudzki wspomniał o spotkaniach grup dot. LGR, na których nikt z MRiRW nie uczestniczył. Zaznaczył, że jest duży problem ze spełnianiem wymogów formalnych przez LGR (niemal połowa wniosków powinna zostać odrzucona). Sytuacja jest bardzo trudna. Następnie zapytał, kto z obecnych na posiedzeniu jest przedstawicielem LGR i zechce wypowiedzieć się na ten temat. Wspomniał także o współpracy z Panem Ministrem Markiem Gróbarczykiem i próbie rozwiązania problemu z LGR. Wskazał na potrzebę budowania współpracy pomiędzy LGD i LGR nie tylko na poziomie lokalnym, ale przyznał, że zadawione historie są tak trudne, że problematyczne staje się budowanie dobrych relacji. Poprosił uczestników posiedzenia o pomysły na zbudowanie dobrych relacji i zachęcał do współpracy i spotkań. Następnie, odnosząc się do kwestii samorządów lokalnych, przypomniał, że jednym z poważniejszych

zarzutów w raporcie NIK jest dominacja samorządu lokalnego, jednak zmiana będzie wymagała pewnego procesu. Podkreślił także, że uważa formułę LEADER za formułę otwartą i wolnościową, nawet kiedy samorząd coś narzuca, to niech narzuca, bo przecież lokalna demokracja tak się kształtuje, a LEADER jest poszerzaniem obszaru wolności. Podkreślił także, że mocno stoi na straży zasad LEADERa, a rozumiejąc wszelkie uwarunkowania zachęcił do prowadzenia polityki, która będzie zbliżała. Jednak to nadal będzie proces. Czy można ustawą wdrożyć ewangelię? Więc chodzi o normalne zasady i relacje, o szukanie sposobów na budowanie dobrych relacji. Zaproponował także spotkanie GTL poświęcone dobrym przykładom współpracy z samorządami.

Przewodniczący Magryś zaprosił Pana Ryszarda Zarudzkiego na jedno z kolejnych posiedzeń Konwentu Burmistrzów i Wójtów funkcjonującego przy Śląskim Związku Gmin i Powiatów. Zaznaczył, iż jego zdaniem problem tkwi w nieznanym tego, czym jest LEADER i traktowania go wyłącznie jako źródła finansowania.

Pan Ryszard Zarudzki dodał, że mówi się, że nie ma środków na wspieranie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, bo są w LEADERze, albo w ramach polityki spójności i wpadamy w błędne koło. Podkreślił, że obecnie sytuacja wygląda lepiej niż w kwietniu 2015 r.

Przewodniczący podziękował Panu Ryszardowi Zarudzkiemu za pomysł przekierowania LEADERa na politykę spójności i wspominał o wykorzystaniu tej okoliczności do zmiany legislacji w tym zakresie. Zaznaczył także, że nie do końca jest przekonany, że RLKS już nie można wprowadzić i należałoby się tej kwestii jeszcze dokładnie przyjrzeć. Przypomniał, że województwo śląskie było bardzo blisko wdrożenia tych rozwiązań, które ma woj. kujawsko-pomorskie i woj. podlaskie, ale ostatecznie stanęło na tym, że jest wyodrębniona dodatkowa alokacja dla obszarów wiejskich na projekty zgodne z lokalnymi strategiami rozwoju i rolę LGD ma być opiniowanie projektów w ww. zakresie. Jednak to nie jest „czysty” RLKS a jakieś pośrednie rozwiązanie, z którego należy się wprawdzie cieszyć, bo lepsze to niż nic, aczkolwiek chcielibyśmy więcej i jeśli będzie tylko stworzona możliwość, żeby tego typu elementy wprowadzać, to chętnie byśmy z tego skorzystali.

Podsekretarz Stanu, odpowiadając na poruszoną kwestię, zaznaczył, żeby pamiętać o jednej podstawowej rzeczy – na działania w ramach PROW w okresie 2014-2020 w sumie było 10,5-11 mld (tak było na początku), z czego 25 % zabrano z II filaru do I filaru. Aktualnie mamy 8,5 mld z EFROW plus środki krajowe (publiczne) co daje 13,5 mld, a nie we wszystkich krajach UE tak jest, jeśli chodzi o wkład publiczny. Na PROW jest kwota o 5,2 mld euro niższa niż w poprzednim okresie. Gdyby we wszystkich województwach był RLKS finansowany również z EFS i EFRR w ramach RPO to rozładowałyby to całe napięcie związane z mniejszymi środkami finansowymi w ramach PROWu. Rozumiem, że to były decyzje Zarządów Województw. Wiceminister zaznaczył, że chętnie podjąłby dialog z samorządami województw w tej kwestii. Na 20.01.2016 r. ustalono spotkanie konsultacyjne w sprawie rozporządzenia dotyczącego limitów pomocy technicznej i wówczas ten problem też będzie poruszany. Po rozmowie z Ministrem Jerzym Kwiecińskim, resort pracuje nad konkretnymi narzędziami. Jednak czy jesteśmy w stanie w województwach przygotować konkretne narzędzia? Czy jesteśmy w stanie jako GTL zaproponować takie rozwiązania, które

by umocniły np. w woj. pomorskim sytuację zadań delegowanych? Zaznaczył też, że szuka się różnych sposobów poszerzenia RLKS, jednak nie można obiecywać zbyt dużo, poza tym, że temat jest inicjowany przez Ministra. Zapytał też przedstawicieli samorządów w GTL czy są otwarci na poszukiwanie rozwiązań i wsparcie w tym zakresie? Szukamy wciąż pozytywnych rozwiązań rozszerzenia RLKS. Dodał także, że w MRiRW tą kwestią zajmują się: w Departamencie Strategii, Analiz i Rozwoju, Dyrektor Waldemar Guba oraz oczywiście w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich – Dyrektor Dariusz Nieć.

Przewodniczący podziękował Panu Ryszardowi Zarudzkiemu za deklarację poszukiwania możliwości poprawy współpracy z samorządami.

Głos zabrał Pan Tomasz Paluch, przedstawiciel LGD w woj. opolskim i podjął temat współpracy z samorządami w woj. opolskim. Wspominał, że w woj. opolskim był wyraźny sygnał z urzędu marszałkowskiego, że nie ma RLKS, ponieważ zdecydowali się na wsparcie samorządów w ramach obszarów funkcjonalnych i to był główny argument uznania samorządów za pewniejszego partnera, który zrealizuje narzucone wskaźniki. Istotny w tym miejscu jest aspekt rozmowy z samorządami województw na temat tego, że LEADER realizuje nie tylko wskaźniki, ale i dodatkowo wspiera ideę społeczeństwa obywatelskiego, partnerskiego podejścia do rozwoju, odporności. Natomiast wzmocnienie tego sygnału może być odniosło jakieś realne skutki. Na przykładzie województwa opolskiego widać, że aglomeracja opolska trzeszczy w szwach i nie wiadomo co dalej. Nagle się okazuje, że partner, który miał być taki pewny, nie jest obecnie, bo tarcia między samorządami gminnymi też są dosyć duże i to może powodować różnego rodzaju konflikty interesów.

Pan Tomasz Piłat wskazał na sprawę RLKS w woj. warmińsko-mazurskim, gdzie podejmowano próbę przekonania samorządu województwa, przy poparciu 90% samorządów gminnych by RLKS znalazł się w RPO, jednak potraktowano to jako interes LGD. Za błąd uznał to, że występowali tylko jako LGD, a nie postarali się o szersze poparcie, np. organizacji pozarządowych, z którymi obecnie współpracują. Zaznaczył także, że aktualnym problemem w RPO Warmia i Mazury jest to, że przy piątym posiedzeniu komitetu monitorującego praktycznie połowa środków jest już rozdysponowana w ograniczonych konkursach. Teoretycznie form konkursowych jest bardzo dużo, jednak są to konkursy ograniczone do ZITów, do MOFów, czyli tylko tam, gdzie jest najbliższej trzech dużych miast w regionie. Natomiast tereny, na których mogłyby pojawić się inwestycje z Funduszu Spójności za pośrednictwem RLKS są wyłączone z RPO.

Pani Joanna Gierulska, wypowiadając się na temat wskaźników zaznaczyła, że dla samorządów kwestie negocjowania RPO były bardzo trudne. Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej (DG Regio), która jest odpowiedzialna za przyjmowanie regionalnych programów miała dość sztywne stanowisko jeśli chodzi o wskaźniki. Na samorzady kładziony był ogromny nacisk, aby wskaźniki były określone z dokładnością co do przecinka, a wiadomo, że w LEADERze tak się po prostu nie da. DG Regio to rozumie i wie, że najpierw przygotowywana jest strategia, żeby widać było, co będzie robione. Zdaniem Joanny Gierulskiej w kontekście RPO najpierw należałoby się przyjrzeć tym RPO, które np. mają wydzielone osie, czy budżety, bo ważna jest także kwestia metody realizowania projektów. W przypadku, gdy co do grosza rozdzielone są środki,

to trzeba będzie komuś zabrać, żeby komuś dać, co może okazać się trudniejsze do uzyskania. Wspomniała także, że promocja RLKS na poziomie unijnym była bardzo słaba. KE pokazuje Polskę jako przykład a RLKS działa tylko w dwóch regionach, Austria jest pokazywana jako przykład, a RLKS jest tylko w jednym regionie, podobnie w przypadku Niemiec. W zasadzie zatem RLKS był w bardzo niewielkim stopniu w państwach UE wdrożony, głównie dlatego, że na poziomie unijnym nie było w tym zakresie wystarczającej współpracy pomiędzy Dyrekcjami w KE, promowania RLKS i zachęcenia państw członkowskich do tego, żeby w tym kierunku pójść. KE próbuje w tym momencie rozwiązać problem wdrożenia RLKS, gdy w praktyce nawet te nieliczne państwa, które zdecydowały się wdrożyć RLKS, wdrażają tylko na niewielkim obszarze.

Pan Piotr Sadłocha reprezentujący LGD woj. świętokrzyskiego, odnosząc się do kwestii RLKS od strony proceduralnej, podał przykład woj. wielkopolskiego, w którym konkurs z RPO był dedykowany dla LGD z takim warunkiem, że cel działania jest w LSR, co stało się sporym problemem. Wspomniał także, że Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świętokrzyskiej na początku grudnia podejmowało rozmowy z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska. Zaznaczył również, że początkowo cele Stowarzyszenia dotyczyły wszystkich obszarów, przy czym jeden cel był szczególnie powiązany z podejściem LEADER, a pozostałe z innymi zewnętrznymi środkami. W Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska Stowarzyszenie uzyskało informację, że jeżeli chce zrealizować cel szczegółowy, musi przejść całą procedurę związaną z uzgodnieniami. Był to początek grudnia 2015, a jak wiadomo procedura trwa ok. 3 miesiące, więc podjęto bardzo szybką, oddolną decyzję i usunięto ten cel szczegółowy ze strategii. Zaznaczył również, że w innych województwach mogły wystąpić podobne przypadki.

Głos zabrał Przewodniczący i odnosząc się do podjętej kwestii podał stosowane rozwiązanie tego problemu – konsultowanie celów ogólnych LSR bez schodzenia na niższe poziomy, zaznaczając przy tym, że rozwiązanie zależy od podejścia i decyzji właściwej regionalnej dyrekcji ochrony środowiska.

Pani Katarzyna Jórka ze Stowarzyszenia Światowid, włączając się w dyskusję na temat dedykowanego LGD konkursu z ramach RPO województwa wielkopolskiego, wspomniała, że w Wielkopolsce LGD miały potężne dylematy związane z celami i często ważyły się decyzje na poziomie LGD, czy wpisywać cele związane z działaniem w ramach RPO, czy też nie, czy robić strategię tylko pod PROW. Podkreśliła również, że LGD nie znając do końca konsekwencji, boją się wpisywać w strategię pewne zobowiązania, bo nie mają pewności, że są w stanie udźwignąć ich realizację. Jest to trudne, gdyż należy cel wpisać w strategię i podejmować bardzo konkretne zobowiązania na kolejne lata, gdy LGD nie mają wiedzy na ten temat poza treścią konkursów dedykowanych LGD, np. działanie 6.2 Aktywizacja zawodowa. Zaznaczyła także, że w Wielkopolsce te dylematy towarzyszyły LGD dosłownie do samego końca terminu naboru w konkursie dla LGD. Zaznaczyła także, że w celu wzmocnienia RLKS-u należy podejmować rozmowy z województwami, które na coś się zdecydowały, nawet jeśli to jest pośrednia formuła, by dać szansę LGD, które podjęły potężne ryzyko chociażby swojego własnego wizerunku.

Głos zabrał Pan Robert Krysztofiak z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, potwierdził, że LGD składały wnioski w ostatnim momencie i wspomniał, że na chwilę obecną nie dysponuje informacjami ile wielkopolskich LGD uwzględniło w swoich strategiach cele związane z RPO.

Wiceminister Ryszard Zarudzki podsumował spotkanie, sugerując ustalenie formuły wewnętrznej pracy GTL i wypracowanie od nowa celów GTL i sposobów ich osiągnięcia np. kto będzie prowadził spotkania, czy potrzebny udział moderatorów zewnętrznych, częstotliwości spotkań np. co 3 miesiące. Niech GTL będzie zespołem żywo reagującym na bieżące sprawy. Należy wrócić do tego, co jest realizowane na dzień dzisiejszy – cele LEADERa w ramach PROWu, wróćmy do celów podstawowych, celów powiązanych i celów przekrojowych, do których jesteśmy zobowiązani w realizacji. Pilnujmy swojej pracy i zadań, które przed nami: rozwijanie zdolności, przyjmowanie i ocena wniosków, monitorowanie i ocena strategii. Poruszył też kwestię wymagań dla ekspertów do oceny wniosków i strategii LEADERa. Zwrócił uwagę również na znaczenie podejścia LEADER, które w dużym stopniu przyczyniło się do zbudowania kapitału społecznego, zachęcając jednocześnie do kontynuowania partnerskich relacji i aktywnego działania zgodnie z zasadami podejścia oddolnego. Twórzmy kapitał społeczny, który jest trudny do mierzenia i wykazania. Zaznaczył także, że skoro GTL jest strażnikiem zasad i cech podejścia LEADER to należy budować te zasady, w tym też zasady przejścia z demokracji przedstawicielskiej do demokracji partycypacyjnej tak, by była równowaga. Wspólnie musimy budować partnerstwo. Dążmy do odwrócenia relacji kto jest dla kogo, do przywrócenia właściwego porządku – to urzędnicy są dla was i dla społeczeństwa a nie odwrotnie?

Następnie przystąpiono do kolejnych punktów porządku obrad. Przewodniczący zgłosił dwie uwagi do projektu regulaminu GTL, który uczestnicy otrzymali w rozdanych przed posiedzeniem materiałach. Zaproponował możliwość przyjmowania przez GTL oprócz uchwał również stanowisk poprzez dopisanie w § 1 ust.5 oraz ust.6, § 3 pkt.4 oraz § 5 pkt.4 słowa „*stanowisk*”. Druga uwaga dotyczyła kwestii refundacji kosztów przyjazdu na posiedzenia grupy tak, aby przyjąć rozwiązanie analogiczne jak w regulaminie Grupy Roboczej ds. KSOW. W § 7 dopisano ust. 2 w brzmieniu „*2. Uczestnikom posiedzeń grupy tematycznej przysługuje refundacja kosztów przejazdu na posiedzenia na zasadach określonych w § 7 Regulaminu Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich*”.

W ramach zgłaszanych uwag do projektu wypowiedział się Pan Zbigniew Pacholik, który odniósł się do § 8 dotyczącego trybu zmian regulaminu, wnioskując, aby regulamin można było zmieniać „*zwykłą większością głosów*” w miejsce zapisu w projekcie „*większością trzech piątych głosów*” analogicznie jak w regulaminie GR ds. KSOW. Dodatkowo zwrócił uwagę, że brakuje informacji, kto może wnioskować o zmianę regulaminu i zaproponował, aby dopisać, że co najmniej 5 członków grupy. Pani Beata Szybińska z Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa wniosła o dodanie, że zmiana regulaminu może być również dokonana na wniosek Przewodniczącego uzasadniając to ewentualną koniecznością zmiany regulaminu wynikającą z aktów wyższego rzędu.

Następnie Przewodniczący GTL zarządził głosowanie poszczególnych propozycji zmian w regulaminie GTL. Poprawka dotycząca zmian w § 1 ust.5 oraz ust.6, § 3 pkt.4 oraz § 5 pkt.4 dotycząca przyjmowania stanowisk przez grupę została przyjęta jednomyślnie. Poprawka dotycząca wstawienia w § 7 ust. 2 w brzmieniu „2. Uczestnikom posiedzeń grupy tematycznej przysługuje refundacja kosztów przejazdu na posiedzenia na zasadach określonych w § 7 Regulaminu Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich” została przyjęta jednomyślnie. Poprawka § 8 dotyczącego trybu zmian regulaminu poprzez wprowadzenie zapisu *zwykłą większością głosów* została przyjęta jednomyślnie. Poprawka polegająca na dodaniu w § 8 ust. 2 w brzmieniu „*zmiany regulaminu dokonuje się na wniosek Przewodniczącego lub pisemny wniosek 5 członków*” została przyjęta jednomyślnie.

W głosowaniu nad projektem *Uchwały nr 1 w sprawie przyjęcia Regulaminu grupy tematycznej do spraw podejścia LEADER* (w brzmieniu stanowiącym załącznik 2 do protokołu) 25 osób było za przyjęciem, jedna osoba wstrzymała się od głosu, nikt nie był przeciw. W głosowaniu wzięło udział 26 osób uprawnionych.

Ad 6. W kolejnym punkcie porządku obrad dotyczącym wyboru Zastępcy Przewodniczącego Przewodniczący Witold Magryś zaproponował, aby jako kandydata rozważyć przedstawiciela strony samorządowej licznie reprezentowanej w GTL i na posiedzeniu. Poprosił o zgłaszanie kandydatur. Zgłoszono Panią Elżbietę Siemiątkowską - Dyrektora Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, która wyraziła zgodę na kandydowanie. W głosowaniu GTL jednomyślnie wybrała Panią Elżbietę Siemiątkowską na Zastępcę Przewodniczącego GTL.

Ad. 7 W związku z tym, że w kolejnym punkcie porządku obrad przewidziana była prezentacja operacji zgłoszonych do Planu operacyjnego KSOW na poziomie centralnym przez zaproszonych wnioskodawców Przewodniczący GTL zaproponował dyskusję wprowadzającą do podjęcia uchwały w sprawie uwag i rekomendacji dotyczących projektów operacji w ramach tego planu dla działania „*Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej*”. Wyjaśnił, że po wysłuchaniu wnioskodawców GTL będzie mogła zadawać pytania, sformułować kilka uwag i wpisać je do stanowiska na przygotowanym formularzu podsumowującym dane projekty. Podkreślił, że jest to niespotykana w polskich realiach, ale ciekawa forma wysłuchania intencji wnioskodawców.

Inicjując dyskusję Przewodniczący zapytał członków GTL czy nie uważają, że grupa tematyczna ds. podejścia LEADER powinna w sposób bardziej aktywny zabierać głos w kwestii jakiego rodzaju projekty powinny być realizowane dla LGD?, czy nie powinna na przyszłość zabiegać o to żeby móc razem jako GTL wypracowywać propozycje działań, priorytetów, które są ważne dla środowiska LGD w danym okresie i jakie są oczekiwane tematy zgłaszanych projektów?.

Pani Inga Kawałek, przedstawicielka Pomorskiej Sieci LGD odniosła się do powyższego i zauważyła, że poważnym minusem poprzedniego jak i obecnego systemu funkcjonowania

KSOW jest brak strategicznej myśli przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach planów operacyjnych KSOW. Otrzymany zbiór przedsięwzięć jest dosyć przypadkowy, projekty nie wiążą się z realizacją strategicznych celów. Dodatkowo zapytała jaka jest rola opinii GTL w kwestii operacji, jakie są kompetencje GTL w sprawie procedowania tych projektów oraz rozwiązania na przyszłość na ile możliwe są zmiany zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym?. Podkreśliła, że KSOW może być narzędziem, który w znaczny sposób przyczyni się do realizacji zadań związanych z sieciowaniem w ramach programu LEADER, a trudno osiągnąć to w obecnym systemie funkcjonowania.

Pan Piotr Sadłocha przedstawiciel Świętokrzyskiej Sieci LGD potwierdził potrzebę wcześniejszego, przed planowanym ogłoszeniem konkursu określania potrzeb LGD, które znalazłyby odzwierciedlenie w kryteriach wyboru, tematyce konkursu czy alokacji budżetu.

Pan Tomasz Paluch przedstawiciel Opolskiej Sieci LGD przyznał, że przy wyborze projektów zgłaszanych do konkursu są różne grupy interesów, ale grupa tematyczna jest tylko do „podnoszenia ręki”, nie korzysta się z potencjału jaki ta grupa reprezentuje zarówno na szczeblu regionalnym jak i krajowym. Zaproponował, aby pokazać, jako dobrą praktykę jak mogłoby to wyglądać również na szczeblu regionalnym.

Pan Marcin Świerczyński przedstawiciel LGD z woj. śląskiego zaproponował, aby dla LGD zapewnić stałą pulę środków finansowych w KSOW. Przewodniczący skonkludował, że ważniejsze od powyższego jest postawienie na jakość i na określanie pewnych priorytetów.

Następnie głos zabrała Pani Renata Zielińska - Radca Ministra w Biurze Pomocy Technicznej MRiRW. Odniosła się do kwestii wzmocnienia roli GTL. Wskazała, że jest ona określona w uchwale nr 4 GR ds. KSOW i jednym z zadań jest konsultowanie planów operacyjnych KSOW, a nie wybieranie projektów. Natomiast Grupa Robocza ds. KSOW akceptuje plany operacyjne i Plan działania KSOW. W związku z powyższym opinia grup tematycznych nie ma statusu wiążących decyzji, chyba, że zostanie zmieniona ustawa o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich. W przypadku potrzeby wzmocnienia roli grup tematycznych potwierdziła, że tego typu uwagi należy składać do Instytucji Zarządzającej, w zakresie KSOW do Biura Pomocy Technicznej.

Jednocześnie Pani Renata Zielińska wyjaśniła, że w planie działania nie ma podziału środków na poszczególne działania, w tym na działanie 4 „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej”, a jedynie na podmioty zaangażowane i wchodzące w skład struktury funkcjonowania KSOW. W wyniku szerokiej dyskusji na temat braku elastyczności posługiwania się środkami przy ich sztywnym podziale na wnioski jednostek regionalnych KSOW Instytucja Zarządzająca odstąpiła od podziału środków finansowych na poszczególne działania. Przypomniała, że w poprzednim okresie programowania na początku wdrażania taki podział środków funkcjonował, ale na wniosek Grupy Roboczej ds. KSOW został ostatecznie zmieniony.

Przyznała, że jedna z powołanych grup tj. grupa tematyczna ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich z racji umocowania ustawowego jest odpowiednikiem Grupy

Roboczej ds. KSOW, bowiem jest podsięcią SIR w KSOW i ma mocniejszą rolę dokonując wyboru operacji do planu operacyjnego KSOW.

Pani Beata Szybińska z Fundacji FAPA potwierdziła, że Grupa Robocza ds. KSOW akceptuje plan operacyjny, ale powierzając grupie tematycznej ds. podejścia LEADER zadanie konsultowania planu operacyjnego KSOW widzi potrzebę wysłuchania stanowiska LEADER w tym zakresie przed podjęciem decyzji w tej sprawie.

Przewodniczący zapytał czy grupa jest zainteresowana sformułowaniem wniosku do Ministra Rolnictwa o ustawowe umocowanie GTL na wzór grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie.

W wyniku głosowania stanowiska GTL dotyczącego skierowania wniosku do Ministra Rolnictwa o wzmocnienie roli grupy tematycznej ds. podejścia LEADER i ustawowe jej umocowanie na wzór grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich na 26 osób uprawniony do głosowania 24 osoby były za przyjęciem wniosku, dwie osoby wstrzymały się od głosu, nikt nie był przeciw. Sekretarz grupy stwierdził, że stanowisko zostało przyjęte.

Przewodniczący kontynuując wątek poruszony przez Panią Ingę Kawalek dotyczący możliwości określania przez GTL priorytetów strategicznych w zakresie wsparcia lokalnych grup działania z planu operacyjnego KSOW poprosił zebranych o komentarze. Dodał, że z uzyskanych informacji począwszy od 2018 roku kolejne plany operacyjne mają być roczne.

Pani Katarzyna Jórge przedstawicielka Wielkopolskiej Sieci LGD zauważyła, że skoro mamy przestrzeń regionalną i centralną to uważa, że na poziomie centralnym powinny być pozytywnie zaopiniowane te projekty, które mają najszersze spektrum oddziaływania w rozumieniu całego kraju tzn., które są kierowane na obszar całego kraju a nie województwa. Jednocześnie dodała, że ważne jest również posiadanie ciekawych partnerów przez wnioskodawców. W kontekście projektów złożonych do planu operacyjnego KSOW 2016-2017 zaproponowała na przyszłość zebranie listy potrzeb, które będą zawężyły bardzo szeroki zakres tematyczny działania „*Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej*”. Pani Beata Szybińska podkreśliła że jednostka centralna KSOW może ogłosić konkurs na konkretne tematy.

Pani Renata Zielińska wyjaśniła, że w obecnym okresie programowania nie ma priorytetów KSOW a jedynie cele KSOW dla poszczególnych działań. Zwróciła uwagę na fakt, że członkowie grupy otrzymali tylko projekty dla jednego działania, a nie cały plan operacyjny Jednostki Centralnej KSOW i Instytucji Zarządzającej, gdzie też mogą być projekty adresowane do LGD.

Przewodniczący poddał pod głosowanie grupy stanowisko dotyczące zwrócenia się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z prośbą, aby grupa mogła zgłaszać potrzeby LGD dotyczące wsparcia z planu działania KSOW, co znajdowałoby odzwierciedlenie w zmienionym planie działania choćby w postaci kryteriów oceny projektów dotyczących LGD. W wyniku głosowania przyjęto jednomyślnie stanowisko dotyczące wniosku GTL

do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie możliwości definiowania potrzeb LGD do planu działania KSOW przez GTL.

Przewodniczący powrócił do kwestii sposobu opiniowania projektów, które członkowie grupy otrzymali w materiałach przed planowaną prezentacją operacji przez wnioskodawców. Podsumował propozycje dotychczas zgłoszone tzn. spojrzenie na to czy są to projekty ogólnopolskie czy są to projekty tylko 2 regionów a już spełniające kryterium dostępu oraz dobór partnerów i tego co dany projekt będzie realizował.

Następnie Przewodniczący zapytał czy GTL może wnioskować jako grupa do jednostki centralnej KSOW lub Instytucji Zarządzającej aby realizować projekty dla GTL czy działania szkoleniowe dla LGD np. projekty systemowe. Pani Justyna Adamska Dyrektor Biura Pomocy Technicznej MRiRW potwierdziła, że projekty dla GTL mogłyby być finansowane ze środków funkcjonowania struktury KSOW, natomiast dla LGD ze środków w planie operacyjnym KSOW Instytucji Zarządzającej i Jednostki Centralnej jako projekty własne realizowane przez MRiRW.

Pani Renata Zielińska wyjaśniła, że dobrze byłoby, aby GTL zapoznała się z całym Planem operacyjnym KSOW na lata 2016-2017, w którym zawarte są wszystkie działania, gdzie również składane są projekty proponowane przez LGD lub adresowane do LGD w innych działaniach a nie tylko działaniu 4 i wyraziła opinie na jego temat.

Wobec powyższego rozwinęła się dyskusja dotycząca opiniowania przez GTL części planu operacyjnego przygotowywanych przez jednostki regionalne. Pani Renata Zielińska wyjaśniła, że do Jednostki Centralnej KSOW trafiają plany jednostek regionalnych przyjęte przez grupy wojewódzkie KSOW i zarządy województw, więc opinia GTL nie ma wpływu na tę część planu.

W tym kontekście Przewodniczący zapytał o możliwość zastosowania trybu obiegowym do podjęcia uchwały opiniującej cały plan operacyjny KSOW na lata 2016-2017 zanim spotka się Grupa Robocza ds. KSOW. Pani Justyna Adamska nie widzi przeciwwskazań i zaproponowała zorganizowanie dodatkowego spotkania przed posiedzeniem Grupy Roboczej ds. KSOW lub zastosowanie trybu obiegowego.

Pan Tomasz Paluch zwrócił uwagę członkom grupy na fakt, aby nie koncentrować się na jednym działaniu tylko mieć przekrój przez wszystkie działania i złożone projekty, jakie są kwoty i jaki procent środków kierowany jest na jakie grupy docelowe, w tym na LGD.

Pani Justyna Adamska zapewniła, że na zaplanowane spotkanie członkowie GTL otrzymają projekt planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 składający się z 18 części, w tym część JC i IZ, 16 JR i SIR, oraz zostanie przygotowana analiza projektów kierowanych do lokalnych grup działania w ramach innych działań planu.

Pan Marcin Świerczyński zawnioskował, aby nie podejmować dzisiaj uchwały w sprawie uwag i rekomendacji dotyczących projektów operacji dla działania 4, „*Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej*”, a zostawić to do momentu, kiedy będziemy mieli gotowy cały plan operacyjny KSOW na lata 2016-2017.

W wyniku jednomyślnego głosowania GTL przyjęto wnioski w sprawie nie podejmowania uchwały w sprawie uwag i rekomendacji dotyczących projektów operacji oraz przyjęto rozwiązanie podjęcia uchwały na kolejnym spotkaniu GTL, którego termin wskazano wstępnie na połowę lutego 2016 r.

Zaproszeni wnioskodawcy przedstawili swoje operacje zgłoszone do jednostki centralnej KSOW dla działania „*Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów a Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej*” w ramach planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017.

Ad. 8 Następnie na prośbę Przewodniczącego Pani Dyrektor Justyna Adamska zapoznała członków GTL z procedurą oceny operacji zgłoszonych do KSOW na podstawie zapisów w rozdziale 3 Planu działania KSOW na lata 2014-2020. Grupa Robocza ds. KSOW akceptuje Plan działania KSOW na lata 2014-2020 oraz plany operacyjne KSOW i ich zmiany. Przyjęty Plan działania KSOW na lata 2014-2020 jest dostępny na stronie www.ksow.pl.

Ad. 9 Przewodniczący zaproponował wstępny harmonogram pracy grupy w 2016 r.: oprócz spotkania w lutym, kolejne spotkanie na przełomie maja/czerwca oraz 1-2 spotkania na jesieni. Przewodniczący przedstawił proponowaną formułę posiedzeń wzorowaną na spotkaniach organizowanych przez Europejską Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: pierwsza część spotkania ok 2-godzinna z udziałem wyłącznie członków GTL polegałaby na przedstawieniu najbardziej aktualnych informacji i stanów prac poszczególnych grup: Komitetu Monitorującego PROW na lata 2014-2020, grupy RLKS przy KM oraz GTL.

Druga część posiedzenia miałaby charakter warsztatowy, moderowana praca w grupach mieszanych, czyli w składzie zarówno przedstawicieli samorządu jak i LGD. Poprosił, aby członkowie zastanowili się nad kwestią tematów przyszłych spotkań, jakie są potrzeby GTL, jakie projekty dla grupy lub dla LGD mogłaby grupa tematyczna zgłosić do realizacji jako projekty własne IZ lub Jednostki Centralnej KSOW.

Ad. 10 W sprawach różnych Pani Inga Kawalek poprosiła, aby materiały zawierające plan operacyjny KSOW na lata 2016-2017 do opiniowania na spotkaniu w lutym były przesłane jak najszybciej, aby można było je skonsultować w swoich regionach. Przewodniczący przypomniał, że zgodnie z przyjętym regulaminem materiały powinny być przekazywane na 14 dni przed posiedzeniem.

Ad. 11. Podsumowując posiedzenie Przewodniczący skonkludował, że planowane spotkanie w lutym 2016 r. obejmie trzy tematy: przyjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania projektu Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie działania „*Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej*”, formuła pracy

GTL i tematyka spotkań w 2016 r. oraz propozycje projektów GTL do realizacji w ramach środków KSOW.

Przewodniczący podziękował za udział w spotkaniu i zamknął I posiedzenie grupy.

Tabela nr 1: *Wykaz uchwał, które były przedmiotem dyskusji na I posiedzeniu grupy tematycznej ds. podejścia LEADER w dniu 8 stycznia 2016 r.*

Lp.	Przyjęte uchwały (z porządku obrad)
1.	Uchwała nr 1 w sprawie przyjęcia Regulaminu grupy tematycznej ds. podejścia LEADER
Lp.	Uchwały do ponownego rozpatrzenia
1.	Uchwała nr 2 w sprawie zaopiniowania projektu Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie działania „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej”.

Załączniki do protokołu:

- 1) Lista obecności uczestników I posiedzenia grupy tematycznej w dniu 8 stycznia 2016 r. (wersja PDF);
- 2) Uchwała w sprawie przyjęcia Regulaminu grupy tematycznej ds. podejścia LEADER (wersja PDF);

Sporządziła: Agata Markuszewska